

Univerzita Karlova

Právnická fakulta

Katedra práva životního prostředí

Posudek oponenta diplomové práce

Diplomant: **Jana Mičková**

Název diplomové práce: **Specifika vlastnictví pozemků ve zvláště chráněných územích**

Počet znaků včetně poznámek pod čarou: **172 245 znaků včetně mezer**

Datum dokončení diplomové práce: **8.1.2024**

Text posudku:

V posuzované diplomové práci se diplomantka zabývá tématem z oblasti práva životního prostředí a pozemkového práva, konkrétně si vybrala téma specifík vlastnictví pozemků ve zvláště chráněných územích. Klíčovým právním předpisem, který upravuje ochranu přírody a krajiny ve zvláště chráněných územích, je zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny. Z něj diplomantka ve svém textu vychází především. Zájem na ochraně přírody a krajiny představuje zájem veřejný (viz § 58 odst.1 zák.č.114/1992 Sb.), který často koliduje se zájmem soukromým, v tomto případě zájmem vlastníků na výkonu svého práva. Téma je náročné, autorka musela kromě práva životního prostředí zvládnout i problematiku jiných oborů, především správního práva či občanského práva. Oceňuji výběr tématu a jeho aktuálnost, byť diplomantka mohla zohlednit i nově přijaté předpisy v roce 2023 v souvislosti s novým stavebním zákonem.

Cílem diplomové práce bylo dle diplomantky zjistit, jaké je postavení vlastníků pozemků ve zvláště chráněných územích. Práce je zaměřena především na podmínky, povinnosti a omezení, které dopadají na vlastníky pozemků ve zvláště chráněných územích, včetně kompenzací, které jim za taková omezení náleží. Práce také představuje některé další instituty, které mohou být při ochraně přírody a krajiny využity. Soudím, že pro účely diplomové práce na schválené téma se jedná o vhodně zvolené cíle, které jsou realistické a splnitelné, i když si mohla diplomantka stanovit i ambicióznější cíle, např. nejen analyzovat, ale i kriticky zhodnotit a navrhnout úpravy *de lege ferenda*, atd.

Diplomová práce je rozdělena vedle úvodu a závěru do sedmi kapitol. V první kapitole se autorka zabývá základními pojmy relevantními pro téma její diplomové práce, především pojmem „zvláště chráněná území“, „vlastnictví“, „pozemkové vlastnictví“. Uvádí mimo jiné i orgány ochrany přírody. Zde upozorňuji na chybu na str. 11-12, pověřené obecní úřady již od 1.1.2024 nejsou orgány ochrany přírody.

V druhé kapitole se autorka věnuje specifickým pozemkového vlastnictví. Zde se naskýtá otázka, zda nemohla tato kapitola, čítající pouhé dvě stránky (sic!) být součástí kapitoly první? Třetí kapitola se týká vlastnictví pozemků ve zvláště chráněných územích. Subkap.3.2. je

nazvaná „Vlastník zvláště chráněného území“. Toto si dovolím rozporovat, zvláště chráněná území nemají vlastníka, autorka chtěla zřejmě pojednat o vlastnících pozemků ve zvláště chráněných územích. Dále upozorňuji na chybu na str. 23, v § 66 zák.č. 114/1992 Sb. předkupní právo státu zakotveno není. V subkap. 3.3.3. se autorka mohla specificky zabývat legislativním procesem vyhlášení národních parků, které se vyhláší zákonem, což z hlediska procesního je trochu odlišné, než u ostatních pěti kategorií zvláště chráněných území dle § 14 zák.č.114/1992 Sb. Čtvrtá kapitola se zabývá především rozbohem základních a bližších ochranných podmínek zvláště chráněných území, představujících pro vlastníky nemovitostí omezení vlastnického práva. Subkapitola 4.2. se týká režimu vstupů na pozemky, resp. omezení svobody pohybu, ve smyslu čl. 14 Listiny ZPS. Rozporuji názor diplomantky uvedený na str. 38, ale i jinde v diplomové práci, že naprostá většina pozemků ve zvláště chráněných územích náleží do vlastnictví státu. To platí spíše pro národní parky, ale rozhodně ne třeba pro chráněné krajinné oblasti apod. V kapitole páté se autorka zabývá náhradami za omezení vlastnického práva a v kapitole šesté vybranými nástroji výkonu vlastnického práva ve zvláště chráněných územích. Kapitola sedmá pojednává o úloze spolků v oblasti ochrany životního prostředí a při výkonu pozemkového vlastnictví. Osobně nepovažuji název kapitoly za vhodný, spolky nejsou nástrojem, ale subjektem nebo aktérem ochrany životního prostředí. Zajímavá je pasáž o úloze ČSOP v rámci organizace tzv. pozemkových spolků. Je ovšem třeba dodat, že ČSOP není jediný spolek činný v této oblasti, a nejde o jediný model výkonu vlastnického práva spolků k pozemkům, ČSOP má pouze nejlepší *public relations, resp. marketingovou propagaci*.

Rozbory v jednotlivých částech práce pak slouží jako vhodné podklady k formulování závěrů na str. 67 až 69 diplomové práce, ve kterých diplomantka mimo jiné vyzdvihla význam některých nástrojů výkonu vlastnického práva a nástrojů ochrany přírody a krajiny. Místy se pokusila i o vlastní závěry a kritické postřehy. Až na výjimky se s nimi mohu ztotožnit.

Celkově lze konstatovat, že diplomantka cíle vytyčené v úvodu práce v průběhu vlastního textu a závěrů naplnila.

Z hlediska formální stránky práce, diplomantka vyznačila všechny použité prameny, řádně je uvedla ve strukturované podobě v přílohách diplomové práce. Prameny jsou většinou citované v souladu s citační normou, až na základní učebnici oboru Právo životního prostředí, 3. vydání, C.H.Beck Praha 2010 - Milan Damohorský není jediný (výlučný) autor. Upozorňuji též, že autorka použila nejednotný typ písma pro vlastní text a pro poznámky pod čarou.

Celkově doporučuji předloženou diplomovou práci Jany Mičkové i přes výše uvedené výhrady k ústní obhajobě, protože splňuje formální a materiální požadavky kladené na diplomové práce na PFUK, s navrhovaným stupněm klasifikace **velmi dobře**, v závislosti na výkonu studentky u ústní obhajoby, kde je třeba, aby prokázala, že tématu rozumí, dokáže zformulovat klíčové závěry své diplomové práce a pokusí se zodpovědět níže položené doporučené otázky.

Doporučené otázky k ústní obhajobě:

Mohl by soukromý vlastník nabýt vlastnictví k zemědělskému pozemku ve vlastnictví státu a) v národním parku, b) chráněné krajinné oblasti, c) národní přírodní rezervaci? Pokud ano, za jakých podmínek?

V Praze dne 23.1.2024

doc. JUDr. Vojtěch Stejskal, Ph.D.

oponent diplomové práce